

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής
Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 729

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο: 210 3742054
Email: stateaid_unit@minfin.gr

Προς: Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
«Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση»
Μητροπόλεως 45, 10556 Αθήνα
e-mail: mmakropoulou@mou.gr
p.dam@mou.gr
p.dam@minfin.gr

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο: «Αξιοποίηση τεσσάρων κτιριακών εγκαταστάσεων πρώην Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Τρίπολης για την ανάπτυξη πρότυπου πάρκου καινοτομίας και εφαρμοσμένης έρευνας»

Σχετ: Το από 28.5.2025 μήνυμα (e-mail) της Διαχειριστικής Αρχής Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (Αρ.πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 92527 ΕΥΚΕ-ΧΕ 729/28.5.2025)

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού μηνύματος (e-mail) της Διαχειριστικής Αρχής Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης (Α/Α Πρόσκλησης ΟΠΣ: 17265) με τίτλο: «Αξιοποίηση τεσσάρων κτιριακών εγκαταστάσεων πρώην Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Τρίπολης για την ανάπτυξη πρότυπου πάρκου καινοτομίας και εφαρμοσμένης έρευνας», για το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης το αντικείμενο του έργου περιγράφεται ως εξής:
«Η Δράση εντάσσεται στην Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ 2021-2027 και αφορά στη μελέτη, ωρίμανση και υλοποίηση του έργου με τίτλο «Αξιοποίηση τεσσάρων κτιριακών εγκαταστάσεων πρώην Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Τρίπολης για την ανάπτυξη Πρότυπου Πάρκου Καινοτομίας και Εφαρμοσμένης Έρευνας».

Συγκεκριμένα, η Δράση αφορά στην ανάπτυξη πρότυπου πάρκου καινοτομίας και εφαρμοσμένης έρευνας στο κτιριακό συγκρότημα του πρώην Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Τρίπολης και προβλέπεται η αξιοποίηση των υφιστάμενων κτιρίων:

- περίπτερο Α΄
- περίπτερο Β΄
- κτίριο καφετέριας
- κτίριο Αίθουσας Εκδηλώσεων

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

συνολικής επιφάνειας άνω των 2.000 m². Παράλληλα, θα αξιοποιηθεί ο πλησίον περιβάλλοντας χώρος των κτιρίων για την κάλυψη των αναγκών του πάρκου, ενώ προβλέπονται και δαπάνες προμήθειας κατάλληλου εξοπλισμού που θα καλύψει τις ανάγκες των κτιρίων.

Το έργο θα συμβάλει στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας και της καινοτομίας των επιχειρήσεων, μέσω της παροχής εξατομικευμένης υποστήριξης σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, της σύνδεσης με νέες τεχνολογίες αιχμής, τη συμβολή της εφαρμοσμένης έρευνας, καθώς και της ενημέρωσης για τα τρέχοντα χρηματοδοτικά σχήματα και εργαλεία. Επιπλέον, αναμένεται να οδηγήσει στην αύξηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Ερευνητές και οι μεταπτυχιακοί/ διδακτορικοί φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται με τοπικές επιχειρήσεις για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Κύριες ομάδες στόχοι αποτελούν:

- Υφιστάμενες και νεοσύστατες επιχειρήσεις, στο σύνολο της αλυσίδας αξίας της Βιοοικονομίας
- Επιστημονικοί φορείς και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα
- Ερευνητές και μεταπτυχιακοί / διδακτορικοί φοιτητές

Η δημιουργία του εν λόγω έργου θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες δομές του Κόμβου Βιοοικονομίας ενισχύοντας όχι μόνο την περιοχή εγκατάστασής του, αλλά και όλη την επηρεαζόμενη περιοχή, συνεισφέροντας σημαντικά στην μεταλινιτική περίοδο».

Δυνητικός Δικαιούχος της Δράσης είναι το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 5.300.000,00 €.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.
3. Το αντικείμενο της υπό εξέταση Πρόσκλησης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αξιοποίηση κτιριακών εγκαταστάσεων και προμήθεια εξοπλισμού για την ανάπτυξη πρότυπου πάρκου καινοτομίας και εφαρμοσμένης έρευνας, καθώς και δράσεις όπως η παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης σε θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, η σύνδεση με νέες τεχνολογίες αιχμής και η ενημέρωση για τα

τρέχοντα χρηματοδοτικά σχήματα και εργαλεία. Η παροχή υπηρεσιών αυτού του είδους συνιστά οικονομική δραστηριότητα, καθώς υφίσταται μία πλήρως απελευθερωμένη αγορά και υπάρχουν και άλλες οικονομικές οντότητες που προτίθενται και δύνανται να παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες. Προκειμένου να καθοριστεί εάν οι ανωτέρω ενέργειες που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της πρόσκλησης ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι τέσσερις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:

- α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,
- β) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος,
- γ) επιλεκτική μεταχείριση και
- δ) νόθευση του ανταγωνισμού και επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Η σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι αναγκαίο να εξεταστεί, σε μεταγενέστερο στάδιο κατά την υποβολή των μεμονωμένων Πράξεων, τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχου όσο και στο επίπεδο (β) αναδόχων και (γ) ωφελούμενων από τις εν λόγω υπηρεσίες.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι δεν είναι σαφές στην παρούσα φάση το ακριβές είδος των δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν και το είδος των δαπανών που θα καλυφθούν από την εν λόγω χρηματοδότηση, κρίνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δύναται να εμπίπτουν οι πράξεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της Πρόσκλησης ποικίλει και ως εκ τούτου, η πλήρωση του κριτηρίου της συμβατότητας με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων θα αξιολογηθεί κατά την υποβολή της πράξης.

4. Σημειώνεται ότι, το αναφερόμενο θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) του υπό εξέταση σχεδίου Πρόσκλησης κρίνεται επαρκές, ωστόσο θα πρέπει να απαλειφθεί το σχετικό έγγραφο με αρ. 26 (Το με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ...), καθώς αυτό έχει αντικατασταθεί από το αντίστοιχο σχετικό με αρ.29 (Το με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ...) το οποίο αφορά στην νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

5. Επιπλέον επισημαίνεται ότι το σημείο 3.5 «Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας» στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» του υπό εξέταση σχεδίου πρόκλησης θα πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής:

«Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 261/01). Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των

δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες.

Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη πρόσκληση, εάν κάποια δράση ή τμήμα δράσης κριθεί ότι εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ. Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης. Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση, στοιχεία προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του Κανονισμού αυτού. Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού».

6. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στην χρηματοδότηση Πράξεων στον ίδιο ή σε άλλους Δικαιούχους Πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση, κατά την οποία ο ανωτέρω Δικαιούχος ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
7. Σημειώνεται ότι οι μεμονωμένες προτάσεις στο πλαίσιο της υπο εξέταση Πρόσκλησης πρέπει να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με αρ.πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων» και να αποσταλούν στην ΕΥΚΕ-ΧΕ για παροχή σύμφωνης γνώμης.
Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες

Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιασδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων καθώς και το ζήτημα καθορισμού δικαιούχου του έργου σε σχέση με το ΣΔΕ 2021-2027.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του Σχεδίου Πρόσκλησης, έγγραφο στο οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ
Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
3. Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης
4. Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

